

Špikeris algu grāmatvedim: VSAOI un IIN (3/2/20)

Šajā rakstā ir apkopota informācija par nodokļu likumu un citu tiesību aktu normām, kas jāņem vērā 2020. gadā, no darbinieka algas aprēķinot iedzīvotāju ienākuma nodokli (IIN), valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (VSAOI) un solidaritātes nodokli (SN).

Sociālās apdrošināšanas iemaksas

2020. gadā piemēro šādas VSAOI likmes:

Darba ņēmēja kategorija	Darba devējs (%)	Darba ņēmējs (%)	Kopējā likme (%)
Apdrošināts visos sociālās apdrošināšanas veidos	24,09	11,00	35,09
Sasniedzis vecumu, kas dod tiesības uz valsts vecuma pensiju	21,31	9,56	30,87
Izdienas pensijas saņēmējs vai invalīds – valsts speciālās pensijas saņēmējs	22,52	10,12	32,64

IIN un apliekamā ienākuma aprēķināšana

2020. gadā algota darba ienākumam piemēro šādas progresīvās likmes:

Likme	Ir iesniegta algas nodokļu grāmatiņa, darbinieks sociāli apdrošināts Latvijā	Nav iesniegta algas nodokļu grāmatiņa, darbinieks sociāli apdrošināts Latvijā	Ārzemnieks, kas nav sociāli apdrošināts Latvijā
20%	Piemēro darba devējs ienākumam līdz 1667 eiro mēnesī*	Darba devējs nepiemēro	Darba devējs nepiemēro (ja vien persona nav saņēmusi algas nodokļu grāmatiņu Latvijā un iesniegusi darba devējam)
23%	Piemēro darba devējs ienākumam virs 1667 eiro mēnesī	Piemēro darba devējs visam ienākumam	Piemēro darba devējs ienākumam līdz 5233 eiro mēnesī
31,4%	Darba devējs nepiemēro	Darba devējs nepiemēro	Piemēro darba devējs ienākumam virs 5233 eiro mēnesī

* Saskaņā ar IIN likuma 15. panta divdesmit trešo daļu un 30. panta 8. punktu darba ņēmējs, izdarot atzīmi savā algas nodokļu grāmatiņā vai ar rakstveida iesniegumu darba devējam, var izvēlēties piemērot ienākumam 23% likmi, kā arī atteikties no VID prognozētā neapliekamā minimuma piemērošanas taksācijas gada ietvaros ([MindLink.lv Īsziņa, 04.12.2018](#)).

Maksājamo IIN samazina par atskaitījumu summu, kas reizināta ar 20% likmi. Šo summu veido šādi atskaitījumi:

- darba ņēmēja VSAOI;
- darba ņēmēja SN iemaksas;
- diferencēto neapliekamo minimumu, ja iesniegta algas nodokļa grāmatiņa un darba alga nepārsniedz 1200 eiro (2019. gadā – 1100 eiro);

2020. gadā maksimālais neapliekamais minimums ir palielināts uz 300 eiro mēnesī (2019. gadā – 230 eiro), ja apliekamais ienākums, kam to piemēro, nepārsniedz 500 eiro (2019. gadā – 440 eiro). Prognozējot diferencēto neapliekamo minimumu, VID piemēros koeficientu 1,09 ([MindLink.lv Īsziņa, 17.12.2019](#)).

- atvieglojumu 250 eiro mēnesī (2019. gadā – 230 eiro) par katru algas nodokļa grāmatiņā reģistrētu apgādībā esošu personu, ja grāmatiņa ir iesniegta darba devējam;

- atvieglojumu 154 eiro mēnesī (1848 eiro gadā) neapliekamā minimuma vietā personai, kurai noteikta I vai II invaliditātes grupa, un 120 eiro mēnesī (1440 eiro gadā) personai, kurai noteikta III invaliditātes grupa;
- atvieglojumu 154 eiro mēnesī (1848 eiro gadā) politiski represētai personai un personai, kurai piešķirts nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statuss.

Nodokļa maksātājam, kam ir tiesības uz papildu atvieglojumiem vienlaikus kā invalīdam un politiski represētai personai vai nacionālās pretošanās kustības dalībniekam, piemēro lielāko atvieglojuma apmēru.

2020. gadā VSAOI griesti ir 62 800 eiro. Pēc to sasniegšanas darba devējam jāturpina aprēķināt un ieturēt VSAOI darba devēja daļu un darba ņēmēja daļu, taču tās tad uzskata par SN iemaksām.

2020. gadā SN likme ir 25,5%. Starpību starp faktiski samaksāto SN (piemēram, 35,09% apmērā) un aprēķināto SN 25,5% apmērā uzskaita kā pārmaksāto SN un atmaksā darba devējam līdz pēctaksācijas gada 1. septembrim.

Darba algu un citas izmaksas par darbu vai cita veida darbību līdz 2019. gada 31. decembrim, ja tās izmaksā pēc šī datuma, apliek ar IIN, piemērojot tādu mēneša neapliekamā minimuma un atvieglojuma apmēru, kā arī nodokļa likmi, kāda bija spēkā līdz šim datumam.

Minimālā alga un stundas tarifa likme

2020. gadā minimālās darba algas apmērs nav mainījies – 430 eiro.

Mēneša minimālo stundas tarifa likmi 2020. gadā nosaka tāpat kā 2019. gadā, minimālo mēneša algu dalot ar normālā darba laika stundu skaitu mēnesī. Piemēram, ja darbiniekam mēnesī paredzēts nostrādāt 160 stundas (40 stundas nedēļā), tad viņa minimālo stundas likmi mēnesī aprēķina šādi:

$$430 / 160 = 2,6875 \text{ eiro}$$

Uzņēmējdarbības riska nodeva

2020. gadā nodevas apmērs ir 0,36 eiro mēnesī par katru darbinieku.